

چرا کودکان کار می کنند؟

اغلب کودکان به دلیل فقر خانوادگی شان کار می کنند. بقای خانواده بدون کار کودکان امکان ندارد. تبعیض براساس جنسیت، نژاد، مذهب هم در کار کودکان نقش دارد. کودکان اغلب به این دلیل به کار گرفته شده و مورد بهره کشی قرار می گیرند چون در مقایسه با افراد بالغ، ارزان ترند و احتمال کمتری وجود دارد که تقاضای افزایش مزد یا بهبود شرایط کاری را داشته باشند.

کودکان در کجا کار می کنند؟

- بر روی زمین و در مزارع کشاورزی
- در خانه به صورت کارگر خانگی
- در کارخانه ها، برای ساختن محصولات چون کبریت، ظرف های بلوری، بمب های آتش بازی و لباس و وسایل ورزشی با مارکهای معروف
- در خیابان ها به صورت گدایان و دستفروشان
- کوره های آجرپزی، معادن و ساختمان سازی
- در بارها، رستوران ها و در موسسات وابسته به توریسم
- به صورت کارگران جنسی
- در درگیری های نظامی به عنوان سرباز

در 30 منطقه درگیری های محلی، حدودا 300000 سرباز کم سن و سال و کودک وجود دارند. کودکان سرباز در خط مقدم جبهه می جنگند، و هم چنین در نقش خدمات حمایتی هم کار می کنند. دختران کم و سن سال، مجبورند به عنوان بردگان جنسی یا «همسر سربازان» کار کنند.

کارگران حق دارند با حقوق خود آشنا شوند کار کودکان

طبق آمار منتشر شده از سوی منابع رسمی سازمان تامین اجتماعی از 23 هزار و 56 قربانیان حوادث ناشی از کار در سال 1385 دوازده نفر کمتر از 14 سال سن داشتند و 632 نفر بین پانزده تا 19 سال

قوانین موجود در دنیای امروز، در اثر مبارزات کارگران و طی سال ها به تصویب رسیده است و هنوز هم به نفع سرمایه داران و کارفرمایان است و به نفع آنان تفسیر می شود. اما باز هم از اجرای این قوانین سرباز زده می شود. ما می پرسیم: چرا؟

خط مشاوره حقوقی رایگان کانون مدافعان حقوق کارگر آماده پاسخگویی سوالات شماست
09329546709

کانون مدافعان حقوق کارگر

kanoon.m.h.kargar@gmail.com

www.kanoonmodafean.blogfa.com

کار کودک عبارت است از کاری که به سلامت جسمی، روحی و فکری کودک صدمه بزند و کودک نتواند به عنوان یک انسان از حقوق انسانی و کودکانه خود و از یک زندگی شرافتمندانه بهره گیرد.

**هیچ کودکی
نباید برای
تامین زندگی
خود و
خانواده اش
کار کند**

قانون کار

شرایط کار نوجوانان

ماده 79: به کار گماردن افراد کمتر از 15 سال تمام ممنوع است.

ماده 80: کارگری که سنش بین 15 تا 18 سال تمام باشد، کارگر نوجوان نامیده می شود و در بدو استخدام باید توسط سازمان تامین اجتماعی مورد آزمایش های پزشکی قرار گیرد.

ماده 81: آزمایشهای پزشکی کارگر نوجوان، حداقل سالی یک بار باید تجدید شود و مدارک مربوط در پرونده استخدامی وی ضبط شود. پزشک در باره تناسب نوع کار با توانایی کارگر نوجوان اظهار نظر می کند و چنانچه کار مربوط را نامناسب بداند کارفرما مکلف است در حدود امکانات خود شغل کارگر را تغییر دهد.

ماده 82: ساعات کار روزانه کارگر نوجوان، نیم ساعت کمتر از ساعات کار معمولی کارگران است. ترتیب استفاده از این امتیاز با توافق کارگر و کارفرما تعیین خواهد شد.

ماده 83: ارجاع هر نوع کار اضافی و انجام کار در شب و نیز کارهای سخت، زیان آور، خطرناک و حمل بار با دست، بیش از حد مجاز و بدون استفاده از وسایل مکانیکی برای کارگر نوجوان ممنوع است.

ماده 84: در مشاغل و کارهایی که به علت ماهیت آن با شرایطی که کار در آن انجام می شود برای سلامتی یا اخلاق کارآموزان و نوجوانان زیان آور است، حداقل سن 18 سال تمام خواهد بود. تشخیص این امر با وزارت کار و امور اجتماعی است.

پیمان نامه ی حقوق کودک

مصوب مجمع عمومی سازمان ملل

متحد 1989

از نظر این پیمان نامه، کودک هر انسان دارای کمتر از 18 سال سن است

ماده ی 32

1- کشورهای عضو، حق کودک را برای برخورداری از حمایت در برابر بهره کشی اقتصادی و انجام هر گونه کاری که ممکن است زیانبار باشد یا در تحصیل کودک خللی وارد آورد، یا به سلامتی کودک یا رشد جسمانی، ذهنی، اخلاقی یا اجتماعی او آسیب رساند، به رسمیت می شناسند.

2- کشورهای عضو برای تضمین اجرای این ماده، اقدامات قانونی، اجرایی، اجتماعی و آموزشی به عمل خواهند آورد. بدین منظور و با توجه به سایر اسناد بین المللی مربوطه، کشورهای عضو به ویژه اقدامات زیر را به عمل خواهند آورد:

الف) تعیین حداقل سن یا حداقل سنین برای اشتغال به کار؛

ب) تدوین مقررات مناسب در ارتباط با ساعات کار و شرایط اشتغال؛

پ) تعیین مجازات های مناسب یا ضمانت های اجرایی دیگر برای تضمین اجرای موثر این ماده.

سازمان بین المللی کار در 2006 برآورد کرده است که 218 میلیون کودک 5-17 ساله کار می کنند. 126 میلیون کودک- یعنی یک کودک از هر 12 کودک، در بدترین شرایط کاری کار می کنند. 74 میلیون کودک کم تر از 15 ساله در آن چنان شرایط ناهنجاری کار می کنند که « باید بدون تاخیر، متوقف شود».

براساس آمارهای سال 2002، 8.4 میلیون کودک به صورت برده درآمده، خرید و فروش می شوند و یا به خاطر بدهی خانواده به کارهای اجباری وادار می شوند.

مقاله نامه 138

حداقل سن اشتغال به کار

هر یک از اعضای که این مقاله نامه در مورد وی در حال اجراست، متعهد می شوند تا از سیاستی در سطح ملی پیروی نمایند که هدف آن لغو کار کودکان به نحو موثر و افزایش تدریجی حداقل سن اشتغال در سطحی باشد که با رشد کامل جسمی و فکری جوانان تناسب داشته باشد. حداقل سنی نباید کمتر از پایان دوره تحصیل اجباری و یا در هر صورت کمتر از 15 سال باشد.